

POSTANOWIENIE Nr 712-733-6/2010
Komisarza Wyborczego w Sieradzu

z dnia 4 maja 2010 r.

**w sprawie stwierdzenia niewykonania przez Radę Gminy i Miasta Błaszki
w sposób zgodny z prawem zadania dotyczącego podziału gminy na okręgi wyborcze**

Na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 1 i ust. 4 oraz art. 203a ust. 1 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1760, z 2005 r. Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 34, poz. 242, Nr 146, poz. 1055, Nr 159, poz. 1127 i Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 48, poz. 327 i Nr 112, poz. 766, z 2008 r. Nr 96, poz. 607 i Nr 180, poz. 1111, z 2009 r. Nr 213 poz. 1651 i 1652 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 356), zwanej dalej Ordynacją wyborczą, Komisarz Wyborczy w Sieradzu postanawia, co następuje.

- § 1. Stwierdza się, iż uchwała Rady Gminy i Miasta Błaszki Nr XXXV/235/10 z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie podziału gminy i miasta na stałe okręgi wyborcze, ustalenie ich numerów i granic oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym i ustalenia granic i numerów głosowania oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych, została podjęta w sposób niezgodny z prawem.
- § 2. Wzywa się Radę Gminy i Miasta Błaszki do wykonania w sposób zgodny z prawem zadania dotyczącego podziału gminy na okręgi wyborcze, poprzez:
 - 1) uchylenie w całości uchwały, o której mowa w § 1.
 - 2) podjęcie uchwały w sprawie ustalenia liczby radnych wybieranych w okręgach wyborczych nr 1 i nr 3,
- § 3. Ustala się terminy wykonania dyspozycji, o której mowa w:
 - 1) § 2. pkt 1 – do dnia 13 maja 2010 r.
 - 2) § 2. pkt 2 – do dnia 12 sierpnia 2010 r.
- § 4. W razie bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego w § 2. pkt 1 Komisarz Wyborczy w Sieradzu wykona zadanie dotyczące podziału gminy na okręgi wyborcze oraz powiadomi o tym Państwową Komisję Wyborczą.
- § 5. Postanowienie wchodzi w życie w dniu podpisania.
- § 6. Postanowienie przekazuje się niezwłocznie Radzie Gminy i Miasta Błaszki, Wojewodzie Łódzkiemu oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

UZASADNIENIE

Dnia 27 kwietnia 2010 r. Rada Gminy i Miasta Błaszki podjęła uchwałę Nr XXXV/235/10 w sprawie podziału gminy i miasta na stałe okręgi wyborcze, ustalenie ich numerów i granic oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym i ustalenia granic i numerów głosowania oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych.

Komisarz Wyborczy w Sieradzu sprawując nadzór nad przestrzeganiem prawa wyborczego stwierdził, iż ww. uchwała Rady Gminy i Miasta Błaszki podjęta została w sposób niezgodny z prawem, a w szczególności naruszono art. 92 ust. 1 i 2 Ordynacji wyborczej.

Zgodnie z przepisem art. 92 ust. 1 Ordynacji wyborczej, podział gminy na okręgi wyborcze jest stały. Zmiany granic okręgów wyborczych mogą być dokonywane jeżeli konieczność taka wynika ze zmiany w podziale terytorialnym państwa, zmiany granic sołectw, zmiany liczby mieszkańców danej gminy, zmiany liczby radnych w radzie gminy lub zmiany liczby radnych wybieranych w okręgach wyborczych. Zgodnie z pismem Państwowej Komisji Wyborczej Nr ZPOW-703-1/10 z

dnia 15 stycznia 2010 r., przekazanego pismem DSR-713-1/10 z dnia 20 stycznia 2010 r. wszystkim przewodniczącym rad gmin i miast oraz wójtom, burmistrzom i prezydentom miast na obszarze działania Komisarza Wyborczego w Sieradzu, wystąpienie wskazanych przesłanek nie jest wystarczającym warunkiem do dokonania zamian w podziale. Muszą one powodować, że dotychczasowy podział gminy na okręgi wyborcze nie spełnia wymogów określonych w art. 89 ust. 2 – 4 i art. 92 ust. 2 w związku z art. 90 Ordynacji wyborczej.

W wymienionym wyżej piśmie z 20 stycznia 2010 r. Komisarz Wyborczy w Sieradzu wskazał ponadto *expressis verbis* które gminy i do jakich zmian w podziale na okręgi wyborcze są uprawnione. Zgodnie z tym wykazem w Gminie i Mieście Błaszki możliwe i konieczne jest przeniesienie mandatu pomiędzy okręgami wyborczymi. Powyższe stanowisko Komisarz Wyborczy w Sieradzu podtrzymał w piśmie z dnia 8 kwietnia 2010 r., nr jw.

Rada Gminy i Miasta Błaszki mocą cytowanej na wstępie uchwały dokonała w istocie zmiany granic okręgów wyborczych ustalonych uchwałą Nr XXXIII/218/2002 z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie podziału Gminy i Miasta na okręgi wyborcze oraz ustalenia liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym, do czego nie była uprawniona.

Rozpatrując przedmiotową uchwałę pod względem zgodności z art. 92 ust. 1 Ordynacji wyborczej stwierdzić należy, iż zmiany granic okręgów wyborczych poprzez przeniesienie sołectw do okręgu wyborczego nr 1: Chrzanowice z okręgu wyborczego nr 8 i Lubanów z okręgu wyborczego nr 12, pozbawione są podstaw prawnych. Z treści uchwały oraz uzasadnienia do niej wynika bowiem, iż powyższa zmiana nie była spowodowana żadną z przesłanek wymienionych w art. 92 ust. 1 Ordynacji wyborczej, lecz jak czytamy w uzasadnieniu do uchwały „dołączając wspomniane sołectwa wychodzimy (...) naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców tych miejscowości”. W dalszej części uzasadnienia przedstawione są również inne liczne, w tym społeczne, środowiskowe i historyczne argumenty przemawiające za przyłączeniem wspomnianych sołectw do okręgu wyborczego nr 1. Podzielając słuszność przedstawionych argumentów, Komisarz Wyborczy w Sieradzu stwierdza, że nie są one ustawowymi powodami do zmiany granic okręgów wyborczych w Gminie i Mieście Błaszki.

Ponadto w świetle nadal obowiązujących wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej przekazanych pismem ZPOW-703-40/06 z dnia 8 maja 2006 r., w których stwierdza się, m.in. że „niedopuszczalne są odstępstwa od ustawowo określonej ścisłej procedury ustalania liczb mandatów przypadających poszczególnym okręgom wyborczym (...), bez względu na motywy, którymi kierować by się miały organy samorządu terytorialnego dążące do takich odstępstw”, stwierdzić należy, że dołączenie wymienionych wyżej sołectw do okręgu wyborczego nr 1, rażąco narusza art. 92 ust. 2 Ordynacji wyborczej. Przyłączenie bowiem dwóch wspomnianych sołectw do okręgu wyborczego nr 1 zwiększa w nim liczbę mieszkańców i liczbę wybieranych radnych wynikającą z podziału liczby mieszkańców gminy przez liczbę mieszkańców okręgu wyborczego. Przyjęcie takiego rozwiązania z pominięciem procedury określonej w art. 92 ust. 2 Ordynacji wyborczej jest niedopuszczalne.

Zgodnie z przywołaną wcześniej uchwałą Rady Gminy i Miasta Błaszki Nr XXXIII/218/2002 z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie podziału Gminy i Miasta na okręgi wyborcze oraz ustalenia liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym, Gmina i Miasto Błaszki podzielone są na 13 okręgów wyborczych, w których łącznie wybieranych jest 15 radnych. Przedmiotowa uchwała była zgodna z art. 89, art. 90 i art. 92 Ordynacji wyborczej. Liczba mieszkańców Gminy i Miasta Błaszki wg stanu ewidencji ludności na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiła 15.243. Zgodnie z zarządzeniem Nr 83/2010 Wojewody Łódzkiego z dnia 23 marca 2010 roku w sprawie ustalenia liczby radnych do Sejmiku Województwa Łódzkiego, rad powiatów oraz rad gmin w województwie łódzkim (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 87, poz. 686) liczba wybieranych radnych do Rady Gminy i Miasta Błaszki wynosi 15. Jednolita norma przedstawicielstwa obliczona przez podzielenie liczby mieszkańców gminy przez liczbę radnych wybieranych do danej rady (art. 92 ust. 2 Ordynacji wyborczej) wynosi 1.016,2.

Po podzieleniu liczby mieszkańców poszczególnych okręgów wyborczych przez jednolitą normę przedstawicielstwa i zaokrągleniu ułamków do liczb całkowitych (art. 92 ust. 2 pkt 1 Ordynacji wyborczej), liczby wybieranych radnych wynoszą:

w okręgu wyborczym nr 1 – 2 (dotychczas 3), liczba mieszkańców – 2443;
w okręgu wyborczym nr 2 – 1 (dotychczas 1), liczba mieszkańców – 1239;
w okręgu wyborczym nr 3 – 1 (dotychczas 1), liczba mieszkańców – 1274;
w okręgu wyborczym nr 4 – 1 (dotychczas 1), liczba mieszkańców – 1002;
w okręgu wyborczym nr 5 – 1 (dotychczas 1), liczba mieszkańców – 840;
w okręgu wyborczym nr 6 – 1 (dotychczas 1), liczba mieszkańców – 875;
w okręgu wyborczym nr 7 – 1 (dotychczas 1), liczba mieszkańców – 955;
w okręgu wyborczym nr 8 – 1 (dotychczas 1), liczba mieszkańców – 1099;
w okręgu wyborczym nr 9 – 1 (dotychczas 1), liczba mieszkańców – 1256;
w okręgu wyborczym nr 10 – 1 (dotychczas 1), liczba mieszkańców – 1003;
w okręgu wyborczym nr 11 – 1 (dotychczas 1), liczba mieszkańców – 1028;
w okręgu wyborczym nr 12 – 1 (dotychczas 1), liczba mieszkańców – 1144;
w okręgu wyborczym nr 13 – 1 (dotychczas 1), liczba mieszkańców – 1085.

Obliczona wg powyższej zasady suma radnych wynosi 14 i jest mniejsza niż liczba radnych wybieranych do Rady Gminy i Miasta Błaszki. Stosownie zatem do art. 92 ust. 2 pkt 2 Ordynacji wyborczej dodatkowy mandat przydziela się temu okręgowi wyborczemu, w którym norma przedstawicielstwa jest największa. Zgodnie z pkt 3 wytycznych i wyjaśnień w sprawach dotyczących podziału gmin, powiatów i województw na okręgi wyborcze będących załącznikiem do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 17 czerwca 2002 r. (niepublikowana) okręgowe normy przedstawicielstwa oblicza się dzieląc liczbę mieszkańców w każdym okręgu wyborczym przez wstępnie obliczoną liczbę mandatów po zaokrągleniach. **Największa norma przedstawicielstwa – 1.274 jest w okręgu wyborczym nr 3, w tym też okręgu wyborczym należy dodać 1 mandat ustalając ich liczbę na 2.**

W cytowanych wcześniej wytycznych z dnia 8 maja 2006 r. Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że: „Jeśli odjęcie mandatu nadwyżkowego spowodowałoby zmniejszenie liczby mandatów przypadających okręgowi poniżej ustawowej minimalnej liczby mandatów radnych wybieranych w okręgu, bądź przyznanie mandatu dodatkowego spowodowałoby przekroczenie ustawowej maksymalnej liczby radnych wybieranych w okręgu, należy dokonać zmian w podziale jednostki samorządu terytorialnego na okręgi wyborcze.” W opisanym przypadku takie sytuacje nie występują. Po zastosowaniu zatem ustawowo określonej procedury ustalenia liczb mandatów przypadających poszczególnym okręgom wyborczym, liczba wybieranych radnych do Rady Gminy i Miasta Błaszki się nie zmienia, natomiast zmianie ulegają liczby wybieranych radnych w okręgach wyborczych nr 1 i nr 3.

Podjmując przedmiotową uchwałę, Rada Gminy i Miasta Błaszki w § 1. uchwały zmieniła granice okręgów wyborczych, ustalając je w brzmieniu określonym w załączniku nr 1. Wobec treści § 1, Rada Gminy i Miasta Błaszki w § 2. tej samej uchwały, dokonała zmiany granic obwodów głosowania, dostosowując je do zmienionych granic okręgów wyborczych. W związku z tym, że Komisarz Wyborczy w Sieradzu wykazał niezgodność z prawem uchwały Nr XXXV/235/10 Rady Gminy i Miasta Błaszki z dnia 27 kwietnia 2010 r. w części dotyczącej okręgów wyborczych, **uchwała ta pozostaje bezprzedmiotowa w części dotyczącej obwodów głosowania.**

Postanowieniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 kwietnia 2010 r. (Dz. U. Nr 65, poz. 405) zostały zarządzone wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2000 r. Nr \$7, poz. 544 ze zmianami) głosowanie w tych wyborach przeprowadza się w stałych obwodach głosowania utworzonych na obszarze gminy na podstawie ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw. W związku z tym, że w kalendarzu czynności wyborczych, stanowiących załącznik do ww. postanowienia, okre-

ślony jest termin 16 maja 2010 r. podania do publicznej wiadomości informacji o numerach i granicach obwodów głosowania oraz siedzibach obwodowych komisji wyborczych, konieczne jest podjęcie uchwały przez Radę Gminy i Miasta w Błaszczach uchylającej uchwałę podjętą w sposób niezgodny z prawem, przed dniem 16 maja 2010 r. i jednocześnie w terminie umożliwiającym podjęcie przez Komisarza Wyborczego w Sieradzu ewentualnych działań nadzorczych w tej sprawie, przed upływem ustawowego terminu 16 maja 2010 r. **Warunki te spełnia termin 13 maja 2010 r.**

Zgodnie z art. 92 ust. 1 zdanie drugie Ordynacji wyborczej, uchwała w sprawie okręgów wyborczych winna być podjęta najpóźniej na 3 miesiące przed upływem kadencji, tj. do dnia 12 sierpnia 2010 r.

Stosownie do art. 203a ust. 1 Ordynacji wyborczej jeżeli właściwe organy nie wykonują w terminie, w sposób zgodny z prawem zadań dotyczących m.in. podziału gminy na okręgi wyborcze i utworzenia obwodów głosowania, właściwy komisarz wyborczy wzywa te organy do wykonania zadań w sposób zgodny z prawem w wyznaczonym terminie, a w razie bezskutecznego upływu terminu niezwłocznie wykonuje te zadania i powiadamia o tym Państwową Komisję Wyborczą.

Biorąc powyższe pod uwagę postanowiono, jak na wstępie.

Barbara Bojowska
Barbara BOJAKOWSKA